

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 21. august 2026

Sag BS-36329/2025-HJR
(2. afdeling)

Part 1, Part 2, Part 4, Part 5, Part 6, Part 7, Part 8, Part 9, Part 10, Part 11, Part 12, Part 13, Part 14, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18, Part 19, Part 21, Part 22, Part 24 og Part 25
(advokat Christian F. Jensen, beskikket for alle)

mod

Udlændinge- og Integrationsministeriet
(advokat Paw Fruerlund)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 17. afdeling den 28. maj 2025 (B-4484-12).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Michael Rekling, Hanne Schmidt, Jan Schans Christensen, Jens Kruse Mikkelsen og Anne Buhl Bjelke.

Påstande

Part, Part 2, Part 4, Part 5, Part 6, Part 7, Part 8, Part 9, Part 10, Part 11, Part 12, Part 13, Part 14, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18, Part 19, Part 21, Part 22, Part 24 og Part 25 har nedlagt følgende påstande:

1. Indstævnte, Udlændinge- og Integrationsministeriet, skal til appellanterne betale et samlet beløb på 500.000 kr. til lige fordeling mellem hver af appellanterne, dog maksimalt 10.000 kr. til Part 10, 5.000 kr. til Part 16, 20.000 kr. til Part 17, 15.000 kr. til Part 18, 20.000 kr. til Part 19 og 15.000 kr. til Part 22.

2. Subsidiært skal Udlændinge- og Integrationsministeriet til appellanterne betale et samlet beløb på 50.000 kr. med renter fra 23. november 2012.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har over for påstand 1 påstået frifindelse og over for påstand 2 påstået stadfæstelse.

Anbringender

Appellanterne har anført navnlig, at den principale påstand 1 er udtryk for en forhøjelse i forhold til tidligere instans, hvor der var nedlagt påstand om samlet betaling af 50.000 kr.

Det er først for Højesteret, at der er bevilget fri proces til en højere påstand end 50.000 kr. Det er derfor undskyldeligt, at påstanden ikke har lydt på et højere beløb før i ankestævningen til Højesteret. Da der er tale om en tidobling af sagens værdi, vil afvisning af den principale påstand medføre et uforholdsmæssigt tab. Den principale påstand for Højesteret nødvendiggør ikke stillingtagen til forhold, som ikke forelå for landsretten.

De har ikke afgivet bindende proceserklæring om, at de ikke agtede at nedlægge en højere beløbspåstand. Udlændinge- og Integrationsministeriet har heller ikke haft nogen særlig anledning til at disponere i tillid hertil. Udlændinge- og Integrationsministeriet har været bekendt med, at de ønskede at nedlægge en påstand om betaling af et højere beløb end 50.000 kr. inkl. procesrente.

Part 1, Part 8, Part 9, Part 10, Part 11, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18, Part 19 og Part 25 har navnlig anført, at behandlingen af deres individuelle sag om statsborgerskab er blevet forsinket som følge af retsstridig sagsbehandling, jf. U 2018.3230 H.

Alle appellanterne har anført, at de ikke er oplyst korrekt om deres konventionsmæssige rettigheder med deraf følgende påregnelig flerårig forsinkelse i meddelelse af deres danske statsborgerskab. Det er i strid med deres rettigheder efter Statsløsekonventionen fra 1961 artikel 1, stk. 2, FN's børnekonvention artikel 2 og 7 og Den europæiske konvention om statsborgerret fra 1997 artikel 4, 5, og 6, stk. 2, litra b.

Sagsbehandlingstidens længde og den ukorrekte vejledning har været motiveret af diskriminatoriske hensyn. De diskriminatoriske hensyn udgøres af nationalitet og etnisk diskrimination imod mennesker med palæstinensisk ophav, som er anerkendt som etnisk og national befolkningsgruppe af bl.a. Den Internationale Domstol i Haag (ICJ).

Den diskriminerende adfærd har tillige medført klart uberettigede krav til indhentelse af personoplysninger og i nogle tilfælde uberettigede afslag på statsborgerskab.

Sagsbehandlingen blev bl.a. forsinket af en åbenlyst uvæsentlig "nordisk praksisundersøgelse" under hensyntagen til regeringens daværende parlamentariske grundlag. Dette fandt sted, selv om ledende medarbejdere i ministeriet var bevidst om, at konventionsforpligtelserne efter Statsløsekonventionen var klare og ikke gav anledning til rimelig juridisk tvivl.

Ministeriet har været forpligtet til at vejlede om deres konventionsmæssige rettigheder, men har i stedet (ubestridt) først vejledt om de særlige rettigheder, der følger af Statsløsekonventionen, FN's børnekonvention og Europarådskonventionen i januar 2011. Der har været tale om en bevidst trænering af at vejlede dem som tilhørende det etnisk palæstinensiske mindretal i Danmark.

Højesteret har i U 2018.3230 taget stilling til en del af disse spørgsmål om fortolkning af konventionsmæssige forpligtelser, men ikke til diskrimination.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har behandlet sagerne med sigte på diskrimination som følge af etnicitet og nationalt ophav. Sammenholdt med fhv. integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs udtalelser i offentligheden den 7. december 2010 om palæstinensere, mens sagsbehandlingen for flere af appellanterne stod på, har de været udsat for en nedværdigende behandling, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3.

Der er i forbindelse med ministeriets behandling af appellanternes sager indhentet og behandlet personoplysninger, som ministeriet ikke havde hjemmel til at indhente, eftersom disse ikke var relevante for deres ret til statsborgerskab. Dette omfatter oplysninger om eventuelle straffe, der går videre end oplysninger omfattet af Statsløsekonventionens artikel 1, stk. 2, sprogkundskaber, familieforhold og gæld til det offentlige. For Part 21 er der også sket indhentelse af helbredsoplysninger og for Part 25 indhentelse af oplysninger om selvforsørgelse.

Den uberettigede behandling af personoplysninger var i strid med dagældende regler i lov om behandling af personoplysninger §§ 5, 6 og 8, især § 5, stk. 3, jf. det bagvedliggende EU-direktiv 95/46 artikel 6, stk. 1, især litra c. De er derfor berettigede til tortgodtgørelse efter lovens § 69, jf. direktivets artikel 23. Samme resultat følger af Menneskerettighedskonventionens artikel 8, idet behandling af oplysningerne udgør et indgreb i deres ret til privatliv, som ikke havde hjemmel i lov og allerede derfor ikke kan opfylde kravene efter undtagelsesbestemmelsen i artikel 8, stk. 2.

Ministeriet har anerkendt, at Part 1, Part 2, Part 8 og Part 25 kunne have fået dansk indfødsret tidligere end sket, hvis deres ansøgninger var blevet behandlet i overensstemmelse med de internationale regler for statsløse. Men ministeriet har gjort gældende, at disse appellanternes krav er forældede.

Appellanterne har heroverfor anført, at ingen af appellanternes krav er forældede. De har disponeret i tillid til den rådgivning og de afgørelser, de er blevet mødt med af ministeriet. De har således ikke haft anledning til at gøre krav gældende principalt før det tidspunkt, hvor Statsløsekommissionen offentliggjorde sin beretning, og der dermed fremkom oplysninger om ansvarsgrundlaget i forhold til diskrimination, og subsidiært det tidspunkt, hvor de modtog deres respektive danske statsborgerskab. Der er ikke indtrådt forældelse i forhold til den forøgede del af betalingspåstanden, der knytter sig til det samme processtof som den oprindelige påstand nedlagt for landsretten.

Det kan lægges til grund, at ministeriets behandling af personoplysninger fandt sted i hvert fald frem til indfødsrets meddelelse og som det mest sandsynlige i et årelangt tidsrum derefter. Herefter er ingen krav på godtgørelse i så henseende forældet.

Part 1, Part 2, Part 4, Part 5, Part 6, Part 7, Part 8, Part 12, Part 13, Part 21, Part 22, Part 24 og Part 25 har alle fået dansk statsborgerskab under 3 år forud for sagens anlæg.

Part 9, Part 10, Part 11, Part 14, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18 og Part 19 har modtaget dansk statsborgerskab mere end 3 år forud for sagens anlæg.

Der er ikke grundlag for at sondre imellem generel vejledning på f.eks. en hjemmeside og individuel vejledning ("rådgivning") af en borger.

Opkrævning af gebyr i forbindelse med ansøgningsprocessen var i strid med de krav, der kan stilles efter Statsløsekonventionens artikel 1, stk. 2, der er udtømmende.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har anført navnlig, at appellanterne ved passivitet har fortabt muligheden for at forhøje kravet i påstand 1 ud over en samlet betaling af 50.000 kr., idet appellanternes passivitet over for ministeriets tilkendegivelse vedrørende påstandsbeløbet i duplik af 8. maj 2013 må anses for en bindende proceserklæring om begrænsning af appellanternes krav. Ethvert krav ud over kravet på 50.000 kr. vil desuden være forældet, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1.

Ved landsrettens dom blev Udlændinge- og Integrationsministeriet dømt til at betale 10.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 23. november 2012 til hver af sagsøgerne Part 3, Part 20 og Part 23. Disse parter har ikke anket landsrettens dom. Udlændinge- og Integrationsministeriet har opfyldt landsretsdommen. Appellanterne har dermed modtaget 30.000 kr. ud af deres krav om samlet betaling på 50.000 kr. Appellanternes krav i Højesterets sag kan derfor højst udgøre samlet 20.000 kr.

Appellanterne har ikke krav på (yderligere) godtgørelse eller erstatning.

De principper, der finder udtryk i U 2018.3230 H, skal anvendes på appellanternes forhold, både hvad angår spørgsmålet om, hvad der udgør forsinket opnåelse af indfødsret, godtgørelsens størrelse og spørgsmålet om forældelse af fremsatte krav.

Det er ansøgningstidspunktet, og ikke nogen periode forud herfor, der er afgørende ved vurderingen af, om appellanterne har krav på godtgørelse for forsinket erhvervelse af indfødsret, jf. tilsvarende U 2018.3230 H.

Det er forkert og udokumenteret, at der i forbindelse med behandlingen af appellanternes ansøgninger om dansk indfødsret er sket en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, artikel 8 og artikel 14 sammenholdt med artikel 8. Selv hvis der forelå en krænkelse, ville konstateringen af dette ved dom være tilstrækkelig oprejsning, jf. U 2017.2929 H.

Over for Part 1, Part 2, Part 8 og Part 25 gøres det gældende, at de pågældendes eventuelle krav på erstatning og godtgørelse var forældet ved sagens anlæg den 10. juli 2012. Det bemærkes i forhold til Part 1, at forældelsesfristen begyndte at løbe senest fra det første afslag den 30. januar 2004.

Over for Part 4, Part 5, Part 6, Part 7, Part 12, Part 13, Part 21 og Part 22 gøres det gældende, at behandlingen af deres ansøgninger skete uden forsinkelse i forhold til andre ansøgere.

Over for Part 4, Part 7, Part 9, Part 10, Part 11, Part 12, Part 13, Part 16, Part 17, Part 18, Part 19, Part 21, Part 22 og Part 24 gøres det gældende, at der ikke er stillet sådanne krav, der ville kunne begrunde et tort- eller erstatningskrav over for Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Over for Part 4, Part 5, Part 6, Part 9, Part 10, Part 11, Part 14, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18, Part 19, Part 21 og Part 24 gøres det desuden i anden række gældende, at de pågældende appellanternes eventuelle krav vil være forældet.

Såfremt Højesteret måtte finde, at betingelserne for at yde en eller flere af appellanterne godtgørelse er opfyldt, gøres det gældende, at godtgørelsen til appellanterne samlet ikke kan overstige 20.000 kr., dog højst 10.000 kr. til den enkelte appellant, jf. U 2018.3230 H, og dog højst 5.000 kr. til Part 16.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om appellanterne har krav på godtgørelse og erstatning som følge af forsinket erhvervelse af dansk indfødsret, om appellanterne i den forbindelse har været udsat for diskrimination, herunder ved manglende eller ufuldstændig vejledning, og om appellanterne har krav på godtgørelse for krænkelse af

deres privatliv ved indsamling og behandling af personoplysninger, som ikke var nødvendige for behandling af deres ansøgning om dansk indfødsret.

Højesteret finder, at appellerne ikke er afskåret fra at forhøje påstanden for Højesteret som følge af en bindende proceserklæring.

Af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder Højesteret, at appellerne ikke har krav på godtgørelse efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, artikel 8 eller artikel 14, jf. artikel 8, som følge af Udlændinge- og Integrationsministeriets behandling af appellerne om dansk indfødsret. Der er således ikke grundlag for at fastslå, at sagsbehandlingen udgjorde nedværdigende behandling eller forskelsbehandling begrundet i etnisk oprindelse eller nationalitet.

Højesteret tiltræder endvidere, at der ikke er grundlag for at fastslå, at den manglende eller ufuldstændige vejledning om appellerne konventionssikrede rettigheder var motiveret af diskriminerende hensyn, eller indebar en forskelsbehandling i forhold til andre statsløse i samme periode.

Højesteret finder, at der ikke er godtgjort et grundlag for at tilkende godtgørelse efter de dagældende persondataretlige regler, erstatningsansvarslovens § 26 eller Menneskerettighedskonventionens artikel 8 i anledning af myndighedernes indhentelse og behandling af oplysninger, som ikke var nødvendige i forbindelse med behandlingen af appellerne om dansk indfødsret.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i sagen anerkendt, at der er grundlag for at tilkende en godtgørelse, hvis appellerne kunne være tilkendt dansk indfødsret tidligere end sket, såfremt deres ansøgninger var blevet behandlet i overensstemmelse med de internationale regler for statsløse. Denne godtgørelse kan ifølge ministeriet fastsættes til 10.000 kr., forudsat at kravet ikke er forældet.

For Part 4, Part 5, Part 6, Part 7, Part 12, Part 13, Part 21, Part 22 og Part 24 tiltræder Højesteret, at det efter bevisførelsen kan lægges til grund, at ansøgninger fra disse appeller blev behandlet uden forsinkelse i forhold til andre ansøgere, og at der derfor ikke er grundlag for at tilkende appellerne en sådan godtgørelse.

For Part 1, Part 2, Part 8 og Part 25 tiltræder Højesteret af de grunde, som landsretten har anført, at deres krav på godtgørelse er forældet.

For Part 9, Part 10, Part 11, Part 14, Part 15, Part 16, Part 17, Part 18 og Part 19 tiltræder Højesteret, at et eventuelt krav på godtgørelse vil være stiftet forud for

erhvervelse af dansk indfødsret, og af de grunde, som landsretten har anført, at eventuelle krav på godtgørelse derfor er forældet.

Højesteret tiltræder endvidere, at der ikke er grundlag for at give appellerne medhold i den del af deres påstand, som angår erstatning for betalt gebyr.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal statskassen betale 100.000 kr. til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Sagsomkostningsbeløbene skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.